

WWF България
Бул. Цар Борис III № 101,
(Сграда на Алианс)
Ет. 4 и 5
София 1012

Тел. (02) 950 50 60
Тел. (02) 950 50 41
office@wwf.bg
http://wwf.bg

Изх. № 3149/17.06.2021

До

Д-р. инж. Александър Дунчев

Изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по горите

Бул. „Христо Ботев“ №55

София, 1040

СТАНОВИЩЕ

Относно: Изготвяне на предложения за неотложни промени в Закона за горите

Уважаемн Г-н Дунчев,

Във връзка с дейността на работна група за изготвяне на предложения за неотложни промени в Закона за горите, определена със Заповед № РД49-243/10.06.2021 г. на Министъра на земеделието, храните и горите, Ви изпращам предложенията на ВВФ България.

С уважение:

Веселина Кавръкова

Директор на ВВФ България

**Предложения на ВВФ България за спешни промени в Закона за
горите, целящи ограничаване незаконния дърводобив и установяване
на ред и законност в горския сектор**

1. В чл. 13, ал. 8 след текста „утвърждават“ се добавя текста „и променят“.

Мотиви:

Горскостопанските планове и програми представляват най-ниското ниво в йерархията на горското планиране, като с тях се определят допустимия размер на ползването на горските ресурси и насоките за постигане целите на управлението на горските територии за срок 10 години. Важността на тези въпроси и с цел да се гарантира стабилност и предвидимост на планирането в горските територии, налагат да се въведе законова гаранция, че промяната на горскостопанските планове или програми ще се утвърждава от същият орган, отговорен за утвърждаването на самите планове или програми.

2. Чл. 12, ал. 5 и чл. 13, ал. 12 се отменят.

Мотиви:

С тези разпоредби се създават регулации касаещи прилагането на чл. 6, параграф 3 на Директива 92/43/ЕИО за областните планове за развитие на горските територии и горскостопанските планове или програми. За транспонирането на Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО е създаден специален закон – Законът за биологичното разнообразие. Разпоредбите на чл. 6, параграф 3 на Директива 92/43/ЕИО са адекватно транспонирани в чл. 31 и чл. 32 от ЗБР. Съществуването на допълнителни регулации за прилагането на чл. 6, параграф 3 на Директива 92/43/ЕИО в друг закон, в случаят Законът за горите, създава възможности за различни тълкувания на чл. 31 и чл. 32 от ЗБР и в крайна сметка тяхното заобикаляне и нарушаване, респективно и заобикаляне и нарушаване на разпоредбата на директивата. Към настоящият момент срещу Р България се провежда хоризонтална наказателна процедура от ЕК с референтен номер 2008/4461 за нарушения на разпоредбата на чл. 6, параграф 3 на Директива 92/43/ЕИО и това налага да се вземат спешни мерки и на законово ниво за ограничаване на възможни нарушения на тази разпоредба.

3. В чл. 13 се създава нови ал. 14 и ал. 15 със следното съдържание:

„(14) Промени на планираните в утвърдените горскостопански планове и програми видове сечи и методи на възобновяване (изкуствено или естествено), могат да се извършват, чрез план-извлечения, одобрявани от органа отговорен за утвърждаване на съответния горскостопански план или програма, по предложение на собственика на горската територия.“

„ (15) Условията и редът за одобряване на план-извлеченията при спазване изискванията на ал. 14, се определят с наредбите по чл. 95, ал. 2, т. 2 и чл. 101, ал. 3 от този закон.“

Мотиви:

В старият Закон за горите и Правилника за прилагането му „план-извлеченията“ бяха регулирани детайлно и бяха изрично посочени, като промени на лесоустройствените проекти (понастоящем горскостопански планове) и за тяхното приемане се следваше същият ред, като този за приемане и изменение на лесоустройствените проекти. В настоящият ЗГ понятието „план-извлечение“ е споменато само в чл. 97, ал. 2. По аргумент от тази законова разпоредба, план-извлечението представлява промяна на горскостопанските планове или програми в два изрично определени аспекта. Първият аспект, е изменение на вида на сечта, тоест планирана в горскостопанските планове и програми сеч да се измени с друга. Вторият аспект, е изменение вида на възобновяването, тоест дали за възобновяването ще се разчита на естествените процеси, или ще се извърши залесяване. Тези аспекти не са от фундаментално значение по отношение горскостопанското планиране, а са по-скоро въпроси от практическо естество. Дали ще се приложи изкуствено залесяване или ще се разчита на естествените процеси за възстановяване на гората, не е въпрос от фундаментално значение, стига да е гарантирано възстановяването на гората. По отношение различните видове сечи, следва да посочим, че техните цели, същност и методи на провеждане са детайлно урегулирани и обезпечени от множество разпоредби, както тези по чл. 102 до чл. 105 от закона, така в Наредбата за сечите в горите. Поради тези причини, промяната на вида на сечта извън сложните процедури по приемане и изменение на горскостопанските планове и програми, не крие риск от съществено отклонение от целите на закона по отношение съответната територия обект на планиране и заложените цели на етапа на планиране и за такава промяна може да бъде създадена облекчена процедура. В същото време в Наредбата за сечите е създадена възможност с план-извлечения да се променят и интензивността на вече планираните в ГСПП сечи, както и методите на стопанисване на горите по чл. 88, ал. 1 на ЗГ, като одобрението на план-извлеченията се извършва от РДГ. Практиката показва, че с план-извлечения постоянно и често неоправдано се извършват промени във видовете сечи планирани в горскостопанските планове и програми. За да се пресече порочната практика за постоянни промени на вече планирани сечи, както и промени на други параметри определени в утвърдените горскостопански планове и програми непосочени в чл. 97, ал. 2 от ЗГ, е необходимо за план-извлеченията да се въведе ясна регулация, която ще спомогне за стабилност и предвидимост в управлението на горските територии.

4. В чл. 16, ал. 2 след текста „бюджет“ се добавя запетая и текста „освен в случаите на допълнителна инвентаризация по искане на собственика на горската територия“.

Мотиви:

Финансирането на инвентаризацията на горските територии от държавния бюджет е пропорционална мярка към задължението за извършване на инвентаризация на всички горски територии въведено с разпоредбите на чл. 7 от закона. Необходимо е да се гарантира, че когато за една територия има вече извършена инвентаризация платена със

конституционното задължение за разумно използване на природните ресурси и гарантиране възпроизводството на околната среда – „чрез природосъобразно стопанисване на горските територии“. Добив на дървесина съгласно § 1, т. 21 от Допълнителните разпоредби на Закона за горите, е сеч и извоз на дървесина до временен склад. Стопанисването на горските територии, по аргумент от чл. 87 от ЗГ, обхваща дейностите по залесяване, защита срещу ерозия и порои и провеждане на сечи в горите. По изложените причини, сечите в горите, както по отношение правилата за тяхното провеждане, така и по отношение практическото им провеждане, са подчинени на условието за природосъобразно стопанисване на горските територии. Сечите представляват най-значимата антропогенна интервенция в горите предвидена в закона и подобряването състоянието на горите, чрез провеждане на сечи, следва да се постигне при осигуряване на баланс между всички цели на Закона за горите.

Настоящото съдържание на чл. 101, ал. 2 не отразява адекватно правните регулации за защитените територии и защитените зони въведени чрез разпоредбите на Закона за защитените територии и Закона за биологичното разнообразие. Двата закона имат различен подход за опазване на съответните територии. Опазването на защитените територии се обезпечава, чрез режими установени в ЗЗТ, в заповедите им за обявяване и планове им за управление, ако има такива. В този закон има предвидена процедура за съгласуване на устройствените и технически планове и проекти към които спадат и горскостопанските планове и програми, но за съгласуването няма нормативно установени критерии, като пряко приложими са посочените режими. При защитените зони по ЗБР, не са предвидени законови режими, а само такива в обхвата на забраните и ограниченията в заповедите им за обявяване. Забраните и ограниченията в заповедите на защитените зони не са императивно задължение въведено с разпоредбите на ЗБР. Основният подход за опазването на тези зони е провеждането на процедурите по чл. 31 от ЗБР, приложими за всички планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, в чийто обхват попадат и всички нива на планиране в горските територии, както и разпоредбите на чл. 121, ал. 2 от ЗБР, визиращи административната принуда при риск от увреждане или унищожаване на защитени зони или части от тях.

Възможно е да се предприеме подход за цялостна отмяна на ал. 2, доколкото по силата на чл. 4, ал. 1 от Конституцията законите имат непосредствено действие и не се налага пресъздаването на техни разпоредби в други закони или подзаконови актове. Независимо кой подход ще се избере, ал. 2 не трябва да остава в настоящето си съдържание, защото дава възможност за тълкувания, че по отношение на сечите, в посочените територии са приложими само регулациите в заповедите за обявяването им и тези в планове им за управление.

8. Чл. 104, ал. 2 се изменя по следния начин - „Забранява се превишаването на средногодишния размер на планираното ползване по площ от възобновителни сечи, освен поради бедствия, пожари, каламитети и промяна на предназначението на горските територии.“

Мотиви:

С предложената промяна забраната предвидена в разпоредбата вече ще е валидна за всички видове гори, а не само за високостеблените както е съгласно настоящето съдържание на разпоредбата, както и ще е валидна не само за предвиденото с

горскостопанските планове или програми ползване, но и ползването предвидено с измененния на същите или одобрени с план-извлечения за промяна на вида на сечта. С промяната ще се ограничат порочните практики да се увеличава ползването в публичните гори в определени години с цел постигане на по-високи приходи и персонални възнаграждения в краткосрочен аспект, като например в рамките на един управленски мандат.

9. В чл. 108 се създават нови ал. 4 и ал. 5 със следното съдържание:

„(4) Лицата по ал. 2 упражняват правомощията по ал. 3 в качеството на длъжностни лица.

(5) Забранява се превишаване на параметрите на сечта установени в позволителното за сеч.“

Мотиви:

Видно от съдържанието на чл. 108, ал. 3 и по аргумент от чл. 252 до чл. 254 от закона, лицата, на които е издадено позволително за сеч, упражняват функции по контрол присъщи за държавните органи, с изключение на налагане на административна принуда. По смисъла на чл. 108, ал. 3 лицата, на които е издадено позволително за сеч са длъжни да уведомяват своевременно лицата по чл. 252 за установени от тях нарушения. Лицата, на които е издадено позволително за сеч не извършват сеч, а извършват контрол на провеждането на сечта и макар да нямат правомощия за налагане на административна принуда, тези лица действат в качеството им на длъжностни такива за времето на провеждане на съответната сеч – те осъществяват чисто държавнически функции за прилагане на нормативни и административни регулации. Практиката показва, че при прилагане разпоредбите на Наказателния кодекс, тези лица не се възприемат, като длъжностни такива и биват приравнявани на всички частни лица извършващи сечи. С предложението за нова ал. 4 към чл. 108 от ЗГ, статута на лицата, на които издадено позволително за сеч се изяснява и те вече могат да носят и наказателна отговорност при наличието на състави на престъпления уредени в Раздел II „Престъпления по служба“ от Наказателния кодекс.

Относно новата ал. 5, следва да се посочи, че установяването на общото правило за провеждане на сечи в чл. 108, ал. 1 и липсата на изключения от това правило в закона, е в съответствие с трайното разбиране на законодателния орган в държавата, обективизирано в наказателноправните разпоредби на чл. 235 от Наказателния кодекс още от присмането на кодекса през 1968г. (Обн. - ДВ, бр. 26 от 1968 г.), съгласно които разпоредби, извършването на сеч без редовно позволително е противоправно деяние подлежащо на наказание. Разпоредбите на чл. 235, ал. 1 от Наказателния кодекс изясняват изцяло и един аспект на общото правило по чл. 108, ал. 1 от ЗГ, който може да бъде имплицитно изведен от съдържанието на чл. 108, ал. 1 - сеч извън параметрите на позволителното за сеч ще е в пряко нарушение на посочената разпоредба на Закона за горите. Практиката сочи, че не са редки случаите, когато поради непознаване или неразбиране на горската нормативна уредба, органите на прокуратурата не образуват досъдебни производства за престъпления по чл. 235 от НК в случаите на превишаване на параметрите на сечта установени в позволителното за сеч, позовавайки се на подзаконовите норми за определяне на запаса на насажденията, които допускат толеранс в определени проценти.

Планирането на сечите в горски територии приключва с издаването на разрешително за сеч и от този момент започва процесът на добив от горски територии, който е подчинен на отделна регулация, включително и ограничението за превишаване на параметрите установени в разрешително за сеч съгласно съдържанието на чл. 235, ал.1 от НК и имплицитното извеждане на това правило от съдържанието на чл. 108, ал. 1 от ЗГ. С предложените редакции в ал. 1, се премахват възможностите за противоречиви тълкувания на тази разпоредба и неприлагане на разпоредбите на чл. 235 от НК.

10. Чл. 111, ал. 2, т. 2 се изменя по следният начин – „физически лица могат да добиват дървесина за лична употреба от държавни или общински гори без право на продажба.

Чл. 112, ал. 1, т. 1 се отменя.

Мотиви:

Двете разпоредби регламентират ползване на дървесина от горски територии, чрез продажба на дървесината на корен. Тази разпоредба влиза в противоречие с други разпоредби на закона, а по същността си допуска ползване на горите по начин, при който се осъществяват множество нарушения и се формира солиден незаконен дърводобив. Продажбата на дървесина на корен, противоречи на разпоредбите на чл. 213, ал. 1, съгласно които, се забранява покупко-продажбата на дървесина, немаркирана с контролна горска марка, съответно с производствена марка и на дървесина, непридружена с превозен билет. Разпоредбите на чл. 213, ал. 1 се явяват специални към разпоредбите на чл. 111 до чл. 116б. При продажбата на дървесина на корен е невъзможно съществуването на посочените в чл. чл. 213, ал. 1 предпоставки. Те могат да съществуват и да са налични едва след добива на дървесина от дадена територия.

Отпадането на възможностите за продажба на дървесина на корен целият и разделяне на добива от търговията с дървесина. Продажбата на дървесина на корен дава възможност за натиск на фирмите спечелили търг за продажба на дървесина на корен за манипулации при изчисляване на обема на маркираните за сеч дървета и премаркиране на дърветата без да са налични нормативните основания, като ако разликата между документиран и действителен обем бъде успешно скрита при експедицията на дървесината, тя се реализира, като незаконен добив. Продажбата на дървесина на корен значително затруднява териториалните поделения на Държавните предприятия да предприемат стъпки за провеждане на планираните в горскостопанските планове сечи, когато фирмата спечелила търга за продажба на дървесина на корен не е добросъвестна. В случаите, когато е наличен договор само за добив на дървесина, невъзможността за своевременно прекратяване на договора поради сложните процедури, не представлява толкова голям риск за непостигане на целите заложили в горскостопанските планове, защото правилата за отгледните и възобновителните сечи уредени в Наредбата за сечите в горите, в преобладаващите случаи дават възможност за повече от една лесовъдска намеса в рамките на 10 годишния период на действие на плановете. При продажба на дървесина на корен, в повечето случаи извършвана, чрез дългосрочни договори, описаните възможности за постигане целите на горскостопанските планове при недобросъвестни купувачи на дървесина на корен, са много по-ограничени.

11. Чл. 116, ал. 1, т. 1 се отменя.

Мотиви:

При условията на променлив пазар, променливи екологични условия, високи нива на корупция в държавата, слабо гражданско общество и нереформирана съдебна система с нецелесъобразно добивът в горите да се отдава на дългосрочни договори. Дори при 5-годишни договори са налице множество сигнали за злоупотреби с използването на дългосрочните договори, като например толериране на нарушения на фирми с цел запазване на финансовите приходи в стопанството и спестяване на административни проблеми, съдебни процедури и политически натиск.

12. Създава се нова ал. 2 към чл. 116б, като настоящите ал. 2, 3, 4 и 5 стават ал. 3, 4, 5 и 6.

„(2) В случаите по ал. 1 приоритетно се провеждат сечи в защитени територии от категориите по чл. 5, т. 3, т. 5 и т. 6 от Закона за защитените територии, горски типове природни местообитания от Приложение 1 към чл. 6, ал. 1, т. 1 на Закона за биологичното разнообразие, санитарни, принудителни и сечи целящи премахване на дървета, създаващи опасност за функциониране на инфраструктурни обекти или за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората.“

Мотиви:

В горски територии, в които горскодобивните дейности (добив и транспорт) трябва да се извършват с максимална отговорност и с превес на природозащитния и публичен интерес спрямо дърводобивния икономически интерес, е наложително да се извършват от бригади на съответното стопанство. Когато тези дейности се извършват от горското стопанство, отговорността пада изцяло върху него, а не се размива между стопанство, контролни органи, лицензирани лесовъди, фирми и секачи.

13. В чл. 163, ал. 2 след текста „от Търговския закон“ се добавя текста „с 100% държавно участие“

Мотиви:

По аргумент от чл. 166, ал. 10 и ал. 11 и с оглед специфичните им публични и държавнически функции, които са посочени в мотивите към последващата точка. Държавните горски предприятия имат специфичен статут. За тях е забранена приватизацията, като дейността им и имущественото им не могат да бъдат предмет на концесия. Във връзка с изложеното и с оглед възможностите предвидени в новият Закон за публичните предприятия, в състава на държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон да се допуска дялово участие на други лица в размер на 49 % от капитала, е необходимо в Закона за горите да се създаде специална регулация за 100% дялово участие на държавата в Държавните горски предприятия.

14. Чл. 176, ал. 1 се изменя по следния начин – „Средствата за осъществяване дейността на централните управления на държавните предприятия и на техните териториални подразделения се осигуряват от държавния бюджет, както и се набират от следните приходи:“

Мотиви:

По аргумент от чл. 165, чл. 173, чл. 253, ал. 4, чл. 274, ал. 1, т. 2, Държавните предприятия и техните териториални подразделения са натоварени с предимно публични и държавнически функции. Директорите на държавните горските стопанства или оправомощени от тях лица прилагат и административнопринудителни мерки по Закона за защитените територии, Закона за биологичното разнообразие и налагат административни наказания по Закона за лова и опазване на дивеча. Недопустимо е в правова държава да се вменяват задължения за управление и опазване на публична държавна собственост и задължения за прилагане на административна принуда и административни наказания и за тези дейности да не се отделя нито лев от държавният бюджет. Липсата на целево държавно финансиране, което да обезпечи изпълнението на публичните и държавнически функции на Държавните предприятия и най-вече техните териториални подразделения, доведе до negliжиране на тези функции от ДП и техните ТП и поставяне на основен акцент върху дърводобива, чрез който горските стопанства да осигурят организационната си жизненост и заплатите на своите служители. В този основен порок на Закона за горите са заложили корените на почти всички нарушения или неприлагане на разпоредбите на закона и подзаконовите към него актове, извършвани от ръководствата и служителите на ДП и техните териториални подразделения. Държавата трябва да обезпечи поне минимална организационна жизненост на ДП и техните териториални подразделения, независеща от флукуациите в наличието на ресурси за добив, което ще прекъсне до голяма степен политическите, корупционни и всякакви други схеми на натиск, ще ограничи значително съществуването на привидно законен незаконен дърводобив, както и ще допринесе за ефективно постигане на целите посочени в чл. 1 на закона. Допълнителен аргумент е и чл. 7, ал. 3 от новият Закон за публичните предприятия, съгласно който разходите на публичните предприятия, в изпълнение на задължения по ал. 1, се финансират от държавния/общинския бюджет или по ред, определен със закон, и се оповестяват в годишния финансов отчет.

15. В чл. 239 се правят следните изменения и допълнения:

1. в ал. 1:

а) в т. 5 думата „три“ се заменя с „два“;

б) в т. 9 се създават т. „е“ и „ж“:

„е) издаден е превозен билет за транспортиране на дървесина от имот или насаждение, от който не е извършван добив на дървесина или от който не е добита транспортираната дървесина“;

„ж) издаден е превозен билет за транспортиране на дървесина, в който е отразен сортимент дървесина различен от реално транспортираният.“

2. в ал. 2, изречение първо думите „т. 5“ се заменят с „т. 4“.

Мотиви:

Към настоящият момент в Закона за горите се изискват влезли в сила три или повече акта на компетентен орган. С цел дисциплиниране на лицата извършващи лесовъдска практика, броя на тези актове е намален до два. Промяната в т. 9 се налага поради необходимостта от налагане на административни наказания за посочения вид нарушение по приключили наказателни производства без повдигане на обвинение. Често срещано нарушение на изискванията на ЗГ и подзаконовите актове по прилагането му, е неправилното определяне на сортиментите на транспортираната дървесина. Това не променя количеството (обема) на добитата дървесина, но заниженото окачествяване например позволява злоупотреби, водещи до занижаване на реалната парична стойност на добитата дървесина в ущърб на собственика. Така например, трупи за бичене (средно 100 лв./м3) често се окачествяват като обли занаятчийски материали (ОЗМ) (на стойност средно 50-70 лв./м3), а ОЗМ или технологична дървесина на 1 м се окачествява като дърва за огрев (25-50 лв./м3), с което се ощетява собственика на гората до два пъти спрямо реалната стойност на дървесината.

16. Предлагаме следните промени в административнонаказателните разпоредби на Закона за горите:

В чл. 256, ал. 1 текста „50“ се заменя с „200“, а текста „300“ се заменя с „600“.

В чл. 256, ал. 3 текста „100“ се заменя с „300“, а текста „500“ се заменя с „1000“.

В чл. 257, ал. 1 текста „300“ се заменя с „1000“, а текста „5000“ се заменя с „7000“.

В чл. 258 текста „100“ се заменя с „300“, а текста „300“ се заменя с „1000“.

В чл. 259 текста „500“ се заменя с „1000“, а текста „5000“ се заменя с „7000“.

В чл. 260 текста „300“ се заменя с „1000“, а текста „1000“ се заменя с „3000“.

В чл. 261, ал. 1 текста „50“ се заменя с „500“, а текста „500“ се заменя с „2500“.

В чл. 261, ал. 2 текста „200“ се заменя с „500“, а текста „1000“ се заменя с „2500“.

В чл. 262, ал. 1 текста „200“ се заменя с „2000“, а текста „2000“ се заменя с „7000“.

В чл. 262, ал. 2 текста „500“ се заменя с „2000“, а текста „5000“ се заменя с „10000“.

В чл. 263, ал. 1 текста „200“ се заменя с „500“, а текста „2000“ се заменя с „5000“.

В чл. 264, ал. 1 текста „100“ се заменя с „300“, а текста „1000“ се заменя с „3000“.

В чл. 264, ал. 1 текста „200“ се заменя с „500“, а текста „2000“ се заменя с „5000“.

В чл. 265, ал. 1 текста „1000“ се заменя с „5000“, а текста „5000“ се заменя с „15000“.

В чл. 265, ал. 2 текста „3000“ се заменя с „10000“, а текста „15000“ се заменя с „30000“.

В чл. 266, ал. 1 текста „50“ се заменя с „1000“, а текста „3000“ се заменя с „10000“.

В чл. 266, ал. 2 текста „100“ се заменя с „2000“, а текста „5000“ се заменя с „20000“.

В чл. 266, ал. 3 текста „500“ се заменя с „2000“, а текста „3000“ се заменя с „15000“.

В чл. 267, ал. 1 текста „50“ се заменя с „1000“, а текста „500“ се заменя с „3000“.

В чл. 267, ал. 2 текста „200“ се заменя с „2000“, а текста „1000“ се заменя с „5000“.

В чл. 268, ал. 1 и ал. 2 текста „1000“ се заменя с „2000“, а текста „10000“ се заменя с „20000“.

В чл. 269 текста „50“ се заменя с „2000“, а текста „500“ се заменя с „5000“.

В чл. 270 текста „50“ се заменя с „2000“, текста „500“ се заменя с „5000“, текста „100“ се заменя с „3000“, а текста „1000“ се заменя с „7000“.

В чл. 271, ал. 1 текста „500“ се заменя с „2000“, текста „5000“ се заменя с „15000“, текста „1000“ се заменя с „5000“, а текста „10000“ се заменя с „30000“.

В чл. 271, ал. 2 текста „50“ се заменя с „1000“, текста „3000“ се заменя с „10000“, текста „100“ се заменя с „5000“, а текста „5000“ се заменя с „20000“.

Мотиви:

При сегашното съдържание на закона, минималната глоба за лице, което сече и извозва дървесина в нарушение на закона с само 50 лв. Глобите предвидени в закона следва да се актуализират и с оглед повишаване на финансовите приходи на населението, както и да се променят минималните им прагове, отчитайки, че рецидивите при нарушения разпоредбите на закона са масова практика, включваща и дори чувство за безнаказаност в такава степен, при която често и открито се посяга на служители на ИАГ и РДГ и държавните горски стопанства.